

Afscheid van Patrick van der Broeck, dijkgraaf van Waterschap Limburg, op 26 oktober 2023

Beste mensen, collega's, familie, bekenden maar bovenal...

... beste Patrick,

In ieder mensenleven heb je momenten die grote indruk maken.

Het zijn vaak de zaken van leven en dood.

Liefde en geluk.

Rouw en verdriet.

De hoogte- en dieptepunten blijven ons bij.

Wat je dan ziet en voelt... dat komt binnen en vertrekt niet meer.

Zo zijn we afgesteld.

Er zijn in ons land best wat jaren geweest waarin het leven voor veel landgenoten relatief zorgeloos verliep.

Groot collectief leed, dat was er weinig.

Op een aantal terreinen voelde Nederland als 'af'.

Op lang niet alle vlakken natuurlijk.

Voor de mensen met de laagste inkomens is het altijd hard werken geweest – zowel voor henzelf als wanneer je daar 'van buitenaf' iets aan wilde veranderen.

Maar er waren zeker een aantal 'zorgeloosheden' die voor iedereen leken te gelden:

- Je hoefde je niet druk te maken om grootschalig conflict of geweld;
- Je genoot van de zon en van een zomerse bui, zonder gedachten aan een veranderend klimaat;
- En zoiets als een pandemie, dat bleef beperkt tot spectaculaire Hollywoodfilms of een leuk bordspel met familie

Het leven kabbelde kalm – zoals de Geul in 'normale' omstandigheden doet.

Maar wat is er van het '**normaal**' van toen nog over?

Het is onzekerder geworden:

- We hebben allemaal een pandemie op ons cv;
- Terwijl de oorlog in Oekraïne voortduurt, loopt het in Israël en de Gazastrook totaal uit de hand;
- En zorgeloos naar de zon of naar de dikke wolkenlaag kijken is er niet meer bij. Zeker hier in Limburg niet;

Het maakt het werk als ambtenaar, beleidsmedewerker, politicus en als beschermer van onze publieke zaak alleen maar groter en uitdagender.

De urgentie van ons werk neemt toe.

Ik hoop dat u dit ook zo voelt.

Beste mensen,

De zomer van 2021 is voor veel mensen in het zuiden zo'n moment geweest dat grote indruk heeft gemaakt.

Ik kijk de beelden van het wassende water regelmatig terug.

En stel me voor wat iedereen toen heeft gevoeld.

Eigenlijk is dat haast niet te doen – zo eng en bedreigend is het geweest voor vele mensen.

Het water kwam van overal.

Het viel onafgebroken uit de hemel.

En het denderde vanuit onze buurlanden het Heuvelland en de rest van Zuid-Limburg binnen.

In die dagen blijkt onze landsgrens een glijbaan te zijn, en zoekt het water zonder mededogen het laagste punt.

Met alle gevolgen van dien.

Sinds die bizarre zomerdagen weet iedereen hier in het zuiden dat we moeten doen alsof het elk moment weer kan gebeuren.

We hebben er een weerfenomeen bij: een hevig regengebied dat zich niet verplaatst.

Het is een externe dreiging die we niet 1-2-3 met een eenvoudige managers-aanpak kunnen laten verdampen.

En dat is lastig, gewend als we zijn geraakt aan die maakbaarheid. Aan oplossingen voor ogen hebben, uitvoeren en klaar is Kees.

Terwijl we ons nu aan een steeds grilliger Moeder Natuur zullen moeten aanpassen.

Iets wat we natuurlijk al honderden jaren doen – maar het recent bewijs drukt ons weer met de neus op de feiten.

In dit pittige krachtenveld heb je mensen nodig die juist als de omstandigheden zwaarder worden, een stap extra zetten.

Mensen die wanneer de feiten veranderen niet blijven hangen in het verleden, maar dealen met hoe de opdracht is veranderd.

Zo iemand ben jij, Patrick.

Ik las een interview met je, uit december 2021.

Hierin vertelde je dat als je de ramp zoals die zich voltrok in een crisistraining was voorgesteld... dat je dan was weggelopen.

En dat je dan gezegd zou hebben: "wat een onzin. Dat gaat toch nooit gebeuren!"

Ik vond dat fantastisch eerlijk van je en ik denk dat vrijwel iedereen iets vergelijkbaars zou hebben gedacht.

Want sterfgevallen bij onze buurlanden door weersomstandigheden... in dit deel van Europa? En alleen in Nederland al ruim 1,8 miljard euro schade?

Onvoorstelbaar – en toch voltrok het zich.

Maar... toen het ondenkbare klaarblijkelijk tóch was gebeurd...

... bleek jij absoluut niet van plan om te gaan zitten wachten op nog zo'n levensgevaarlijke dans met de weergoden.

Als iemand mij dan ook vraagt om jouw werk te beschrijven, dan denk ik dat ik drie dingen noem:

- Je vroeg **alles** van jezelf en ging tot het uiterste;
- Je hebt gezorgd voor een ongekende **schaalsprong** die we in Limburg nu maken als het gaat om de plannen rondom waterveiligheid;
- En jouw rol bij het ophalen van de **financiën** rondom het stimuleren van samenwerking over de grens en de aanpak van wateroverlast was cruciaal.

Voor alle drie wil ik je hartelijk bedanken. En voor zoveel meer in die 7 jaar dat je aan het roer stond van het Waterschap, natuurlijk.

Beste mensen,

Wat nu op ons bordje ligt... is de uitdaging om op tijd klaar te zijn voor het moment waarop zo'n regengebied opnieuw blijft hangen.

Wat voor iedereen eerst alleen in crisisoefeningen zou kunnen werd realiteit. En inmiddels is het vaste prik in de notities en berekeningen van al die beleidsmakers in binnen- en buitenland.

Technisch is er veel mogelijk... maar hoe doe je dat in zo'n idyllisch gebied, vol cultureel erfgoed, met een sterke lokale en regionale identiteit? Hoe willen we dat het water zich hier voortaan een weg door heen baant?

Zo'n complex probleem vraagt om visie en verbeelding. Door mensen die ons intuïtief een vergezicht kunnen voorspiegelen waar we ons aan kunnen vasthouden.

Toekomstbeelden waarin net zoveel houvast in te vinden is als in de berekeningen van de ingenieur die droomt van een beheersbaar landschap...

Maar we hebben ook mensen nodig die weten wat er politiek allemaal kan. In binnen- en buitenland.

In dit licht vind ik vandaag een prachtige en passende manier om afscheid te nemen van jou, Patrick.

Je laat ons samenkomen om te luisteren naar sprekers die ons denken kunnen scherp en de samenwerking met elkaar en met de natuur in dit deel van Noordwest-Europa kunnen inspireren.

Dit wordt op het Gouvernement bijzonder gewaardeerd.

Beste Patrick,

Je vertrekt nu – en dat is onverwacht.

Maar ik hoop dat jouw goede werk wordt voortgezet.

Als we ooit op het punt komen dat geen Limburger meer bang naar boven hoeft te kijken...

... dan denk ik zeker terug aan de overgave waarmee jij hier jouw werk hebt gedaan.

Ik wil je bedanken voor al die jaren.

En ik wens je het allerbeste voor de toekomst.